

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רע"א 33262-05-23 חופר ובנה כבישים ותשתיות בע"מ ואח' נ' קעדאן

לפני כבוד השופטת לימור ביבי

מבקשים: 1. חופר ובנה כבישים ותשתיות בע"מ
2. יאסר אלעמור
ע"י ב"כ עו"ד אמג'ד דעאס

נגד

משיב: שוקרי קעדאן
ע"י ב"כ עו"ד לואי גנאים

פסק דין

1
2 לפני בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט השלום בהרצליה, מפי כב' השופטת הבכירה הדסה
3 אסיף מיום 18/4/23 בת"א 40212-06-21. במסגרת ההחלטה נדונו שתי בקשות אשר הוגשו על ידי
4 המבקשים – הראשונה בקשה למחיקת כתב תביעה שכנגד והשנייה- בקשה לתיקון כתב ההגנה.
5 בהחלטתו קיבל בית המשפט קמא את הבקשה למחיקת כתב התביעה שכנגד, תוך שמצא לחייב את
6 שני המבקשים ביחד ולחוד בהוצאות המשיב וכן, התנה הגשת תביעה חדשה בגין הפרויקט נשוא
7 הדיון כנגד המשיב בתשלום ההוצאות אשר נפסקו. נוסף על כך דחה בית המשפט קמא את הבקשה
8 לתיקון כתב ההגנה וחייב את המבקשים בהוצאות בגין בקשה זו.
9 על ההחלטה על שני חלקיה הוגשה בקשת רשות הערעור דנן.

10 מבוא- וההחלטה נשוא בקשת רשות הערעור;

11 1. ברקע לבקשה - פרויקט בניה במסגרתו נשכר המשיב על ידי המבקשים, לביצוע עבודות
12 אינסטלציה. עבודתו של המשיב הופסקה קודם לסיום הפרויקט ובהמשך לכך הוגשה על
13 ידו ביוני 2021, תביעה במסגרתה עתר לתשלום יתרת התמורה בגין העבודות שביצע
14 לטענתו עבור המבקשת ובגין עבודות נוספות שהתחייבה למסור לו.
15

- 1 המבקשים הגישו כתב הגנה בהליך, במסגרתו טענו כי לא זו בלבד שיש לדחות את התביעה
2 אלא שהמשיב אף חב להם כספים בגין תמורה בסך 257,258 ש"ח אשר שולמו לו ביתר ובגין
3 נזקים אשר נגרמו למבקשים בעטיו של המשיב, בסך מוערך העומד על 250,000 ש"ח. נוסף
4 על כך, הוגש על ידי המבקשת כתב תביעה שכנגד במסגרתו נתבעה התמורה העודפת וכן
5 תשלום בגין הנזקים והכל בדומה לפירוט בכתב ההגנה.
6
- 7 3. בהליך התקיימו שלושה קדמי משפט וכן, הוגשו תצהירי עדות ראשית על ידי הצדדים. אשר
8 לכך יצוין כי תצהירי עדות ראשית מטעם המבקשים הוגשו ביום 12/2/23 ואליהם צורפו
9 גם שתי חוות דעת.
10
- 11 4. ביום 20/2/23 הגישו המבקשים בקשה לתיקון כתב התביעה שכנגד וזאת, על מנת להתאים
12 את כתב התביעה לנטען בתצהירים ובחוות הדעת אשר הוגשו על ידי המבקשים. דיון
13 בבקשה זו התקיים ביום 26/2/23 במסגרת קדם משפט. באותו דיון, לאחר שהמבקשים
14 שמעו את טענות המשיב וכן את עמדתו הלכאורית של בית המשפט קמא, ביקשו למשוך
15 את בקשתם זו.
16
- 17 5. בהמשך לכך הוגשה על ידי המבקשים בקשה למחיקת כתב התביעה שכנגד – תוך שמובהר
18 כי הואיל וכלל נזקיה של המבקשת טרם התגבשו הרי שיש בכוונתם להגיש כתב תביעה
19 במועד מאוחר יותר. כן במסגרת אותה בקשה עתרו המבקשים לתיקון כתב ההגנה מטעמם
20 וזאת- כפי שהתבקש במסגרת הבקשה לתיקון כתב התביעה שכנגד- על מנת להתאים את
21 טענת הקיזוז המגולמת בכתב ההגנה, לטענות המבקשים כפי שהן עולות מתצהירי העדות
22 הראשית מטעמם וכן מחוות הדעת אשר צורפו על ידם.
23
- 24 6. בהחלטתו מיום 18/4/23 – היא ההחלטה העומדת במרכז בקשת רשות הערעור לפני –
25 החליט בית המשפט קמא כאמור, לקבל את בקשת המבקשים למחוק את כתב התביעה
26 שכנגד ולדחות את בקשתם לתיקון כתב ההגנה.
27 אשר למחיקת כתב התביעה שכנגד נדחתה טענת המשיב ולפיה דין התביעה שכנגד
28 להידחות ולא להימחק. בצד זאת נקבע כי משהוגשה על ידי המבקשים תביעה שכנגד בה
29 טענות לנזקים ולסכומים שונים, למרות שהם טוענים עתה כי לא היה מקום להגיש, הרי
30 שעליהם לשאת בהוצאות שנגרמו למשיב בעטייה של תביעה זו ובכלל כך בהוצאות הנובעות
31 מכך שהיה עליו להגיש כתב הגנה לתביעה שכנגד, לקיים הליכים מקדמיים גם ביחס לה
32 ולהגיש תצהירי עדות ראשית הנסבים גם על התביעה שכנגד. כיוון שכך, הורה בית המשפט
33 קמא על מחיקת כתב התביעה שכנגד ואולם חייב את המבקשים ביחד ולחוד בהוצאות
34 המשיב בסך של 20,000 ש"ח. עוד הוסיף בית המשפט קמא וקבע כי תשלום הוצאות אלו
35 יהווה תנאי להגשת תביעה חדשה כנגד המשיב בגין הפרויקט נשוא התביעה.
36 אשר לתיקון כתב ההגנה, דחה בית המשפט קמא את טענת המבקשים ולפיה מדובר רק
37 בתיקונים מספריים שאינם מהותיים. אשר לכך נקבע כי בכתב ההגנה המקורי העלו
38 המבקשים טענות בדבר הנזקים אשר נגרמו להם כביכול מהתנהלות המשיב, באופן כללי
39 וחסר פירוט, על כל המשתמע מכך לעניין משקלן של טענות הקיזוז ואילו עתה מבקשים
40 המבקשים לפרט את הנזקים שלטענתם נגרמו להם ופירוט זה הוא בגדר טענה חדשה. עוד

1 נסקרו על ידי בית המשפט קמא התיקונים המבוקשים, תוך שהובהר ופורט כי כלל
 2 התיקונים, מבוססים על עובדות או נתונים אשר היו בידעת המבקשים בעת הגשת כתב
 3 ההגנה המקורי או למצער שיכלו להיות בידעתם. בנסיבות אלו, נקבע כי המבקשים לא
 4 הראו מדוע יש להתיר להם עתה – לאחר שהתקיימו שלושה קדמי משפט ולאחר שהוגשו
 5 תצהירי עדות ראשית – לתקן את כתב ההגנה ולהוסיף לו טענות קיזוז שלא הייתה כל
 6 מניעה שיפורטו בכתב הטענות המקורי. למעלה מן הצורך הוסיף בית המשפט קמא וציין
 7 כי גם איזון האינטרסים בין הצדדים מחייב את דחיית הבקשה. זאת בשים לב לנוק הרב
 8 שיגרם למשיב כפועל יוצא מההארכה הניכרת בדיון, הנובע מכך שתיקון כתב ההגנה יחייב
 9 שוב קיום הליכים מקדמיים והגשת תצהירים משלימים תוך התייחסות לחוות הדעת אשר
 10 הוגשו על ידי המבקשים. מנגד נקבע כי לא יהא בדחיית הבקשה כדי לגרום לנזקים
 11 למבקשים, בהינתן שדרכם לא תחסם מהעלאת הטענות אשר הם מבקשים לכלול בכתב
 12 ההגנה כטענות קיזוז בלבד, במסגרת כתב תביעה אשר המבקשים הצהירו ממילא שיש
 13 בכונתם להגיש כנגד המשיב. כיוון שכך, נדחתה הבקשה לתיקון כתב ההגנה והמבקשים
 14 חויבו בגינה בהוצאות בסך של 3,510 ש"ח.
 15

בקשת רשות הערעור;

16
 17 .7 במסגרת בקשתם פותחים המבקשים וטוענים כי שגה בית המשפט קמא בהחלטתו בכל
 18 הנוגע למחיקת כתב התביעה שכנגד וזאת, בשלושה - ראשית, בכך שחייב את המבקש
 19 בהוצאות המחיקה ביחד ולחוד עם המבקשת, הגם שכתב התביעה שכנגד הוגש על ידי
 20 המבקשת בלבד. שנית, בכך שחייב בהוצאות בסך 20,000 ש"ח על הצד הגבוה ושלישית
 21 בחסימת דרכם של המבקשים מהגשת תביעה חדשה ככל שלא יישאו בתשלום ההוצאות
 22 אשר נפסקו לחובתם.
 23 עוד מוסיפים המבקשים וטוענים כי שגה בית המשפט קמא עת דחה את בקשתם לתיקון
 24 כתב ההגנה מטעמים. אשר לכך, נטען כי התיקונים אשר התבקשו הם תיקונים מספריים
 25 בלבד ולא תיקונים מהותיים. נטען כי לא מדובר בהעלאת טענות חדשות שלא הועלו וכן
 26 לא מדובר בהרחבת חזית או הרחבה של חזית המחלוקת. זאת ועוד, נטען כי בעת הגשת
 27 כתב ההגנה היה קושי בהערכת הליקויים/הנזקים. זאת הואיל ובאותו מועד נטישת
 28 הפרויקט הייתה עדיין טרייה ועוד לא הייתה מסירת יחידות הדיור נשוא הפרויקט ונוסף
 29 על כך עלולים להיות נזקים נסתרים. יתרה מכך, נטען כי ממילא לא יצריך התיקון כל
 30 עבודה נוספת מטעם המשיב, שכן: מדובר בשינוי של מספרים בלבד והתאמתם לחוות
 31 הדעת והכל שעה – שלא הועלו טענות חדשות אלא ההפך - צומצמו המחלוקות; התיקון
 32 המבוקש הוא במהותו פשוט ומתייחס לסכומי קיזוז; למשיב אין צורך בתיקון כתב
 33 התביעה אלא לכל היותר בהגשת כתב תשובה; והמשיב בחר שלא להגיש חוות דעת ומשכך,
 34 לא יהיה צורך לאף צד להגיש ראיות נוספות.
 35

36 .8 המשיב מנגד - מתנגד לבקשה וזאת, למעט באשר לחיוב המבקש בהוצאות מחיקת כתב
 37 התביעה שכנגד. בנושא זה האחרון בלבד, מסכים המשיב לכך שבפסק דינו של בית המשפט
 38 קמא נפלה טעות קולמוס וכי לא היה מקום לחייב את המבקש בהוצאות, משכתב התביעה

1 שכנגד הוגש על ידי המבקשת בלבד. בהקשר זה, טוען המשיב כי טעות זו ניתן היה לתקן
 2 גם בלא להידרש לבקשת רשות ערעור – זאת, בפנייה בהסכמה לבית המשפט.
 3 לבד מכך, טוען המשיב כי לא נפלה כל שגגה בהחלטת בית המשפט קמא.
 4 ביתר פירוט, בכל הנוגע להוצאות אשר נפסקו לחובת המבקשים - נטען כי מדובר בהחלטה
 5 עליה לא תינתן רשות ערעור בהתאם להוראת [סעיף 1\(8\) לצו בתי המשפט \(סוגי החלטות](#)
 6 [שלא תינתן בהן רשות ערעור\), התשס"ט – 2009](#) ובכך די כדי להוביל לדחיית בקשה זו.
 7 למעלה מן הצורך נטען כי בית המשפט קמא נימק את גובה ההוצאות שנפסקו ויתרה מכך
 8 כי ממילא בהתאם לפסיקה לא תיטה ערכאת הערעור להתערב בשיעור ההוצאות. בכל
 9 הנוגע להתנאת הגשת תביעה חדשה בתשלום ההוצאות, נטען כי דין הטענות לעניין זה
 10 להידחות הן הואיל והקביעה עולה בקנה אחד עם הוראות [תקנה 41\(ג\) לתקנות סדר הדין](#)
 11 [האזרחי, תשע"ט – 2018](#) (להלן: "[התקנות החדשות](#)" או "[התקנות](#)") וכן עם פסיקת בתי
 12 המשפט.
 13 בכל הנוגע לתיקון כתב ההגנה – טוען המשיב כי מתוך כתב ההגנה המקורי אשר הוגש,
 14 עולה ברורות כי כלל הטענות והנזקים אשר פירוטם מבוקש להוסיף בכתב ההגנה המתוקן,
 15 היו בידיעת המבקשים בעת הגשת כתב ההגנה המקורי, או למצער היו יכולים להיות
 16 בידיעתם. בתמיכה לאמור מפנה המשיב לציטוטים שונים מתוך כתב ההגנה המלמדים על
 17 כך שהעובדות הרלוונטיות היו בידיעת המבקשים באותו מועד (בכלל כך הואיל וטענו כי
 18 כבר תיקנו את הליקויים אשר גרם המשיב וכי שכרו קבלנים אחרים לשם כך). עוד מפנה
 19 המשיב לשינוי במגמת הדין בכל הנוגע לתיקון כתבי טענות, אשר לאור התקנות החדשות,
 20 מורה על הקפדה יתרה על עמידה בדרישות דין במסגרת הכרעה בבקשה לתיקון כתבי
 21 טענות. זאת ועוד, נטען כי לא ברור על מה מושתתת הטענה ולפיה התיקון לא יצריך עבודה
 22 על ידי המשיב. זאת שעה שמדובר בתיקונים מהותיים המחזירים את הגלגל לראשית
 23 ההליך - תחילה בהגשת כתב תשובה והמשך בקיום הליכים מקדמיים, תיקון התצהירים,
 24 הגשת חוות דעת לטענות המבקשים בחוות הדעת מטעמם (אשר עד כה - כך נטען היוו
 25 הרחבת חזית אסורה) וכיוצא בכך. בהקשר זה מפנה המשיב לכך שהתיקון המבוקש מגלם
 26 טענת קיזוז חדשה בסך של 1,613,096 ש"ח אשר לא הועלתה בכתב ההגנה המקורי ואשר
 27 ברי כי תצריך את המשיב להתייחסות. על כל אלו מוסיף המשיב וטוען כי ממילא הבקשה
 28 הוגשה בשיהוי שכן הוגשה בחלוף למעלה מ- 60 יום ממועד הגשת כתב הטענות האחרון.
 29 לאור כל זאת נטען כי החלטת בית המשפט קמא, מנימוקיה כפי שפורטו, עולה בקנה אחד
 30 עם הוראות הדין ועם מגמת הדין. עוד הודגש – כפי שנקבע על ידי בית המשפט קמא - כי
 31 אין בדחיית הבקשה כדי לסתום את הגולל על אפשרות המבקשים מהעלאת טענותיהם
 32 נשוא התיקון במסגרת כתב תביעה אשר המבקשים הצהירו כי בכוונתם להגיש.
 33 לאור זאת נטען כי דין הבקשה להידחות, למעט בכל הנוגע לחיוב המבקש בהוצאות
 34 הנובעות ממחיקת התביעה שכנגד.

דין והכרעה;

36
 37 9. אקדים אחרית לראשית, לאחר שבחנתי את טענות הצדדים, נחה דעתי כי דין הבקשה
 38 להידחות. זאת למעט בכל הנוגע לחיוב המבקש בהוצאות הנובעות ממחיקת כתב התביעה

1 שכנגד. בעניין זה האחרון הנני מוצאת לדון בבקשה כאילו ניתנה רשות לערעור, הוגש ערעור
2 לפי הרשות שניתנה והערעור התקבל.

3
4 משפורטה הכרעתי להלן אפרט הנמקתה.

10. מחיקת כתב התביעה שכנגד;

7 כאמור, המבקשים מלינים על שלושה בהקשר זה- גובה ההוצאות אשר נפסקו, חיוב
8 המבקש בהוצאות והתנאות הליך נוסף בתשלום ההוצאות.

9 בכל הנוגע לחיוב המבקש בהוצאות - צודקים המבקשים כי משהמבקש לא הגיש את
10 התביעה שכנגד, הרי שלא היה מקום לחייבו בהוצאות בגין מחיקתה. המשיב כאמור
11 מסכים לביצוע תיקון זה ובהתאמה, הנני מבטלת את חיוב המבקש (יאסר אלעמור)
12 בהוצאות הנובעות ממחיקת כתב התביעה שכנגד, כך שהמבקשת לבדה תישא בהוצאות
13 אלו.

14 אשר לגובה ההוצאות אשר נפסקו, אינני מוצאת להידרש לשאלה האם מדובר בנושא עליו
15 ניתן להגיש ערעור או לא – זאת הואיל ובחנתי את שיעור ההוצאות אשר נפסק ולא מצאתי
16 כל עילה להתערב בשיקול דעתה של הערכאה קמא – שהיא הערכאה המבררת - בפסיקתו.
17 ולסיום, בכל הנוגע להתנאות הגשת תביעה חדשה בתשלום ההוצאות. אפתח ואציין כי
18 אמנם, כפי שנטען על ידי המבקשים, נפקד מקומה של [תקנה 155 אשר נכללה בתקנות סדר](#)
19 [הדין האזרחי – תשמ"ד-1984, מתקנות סדר הדין האזרחי](#) החדשות. יחד עם זאת, אינני
20 סבורה כי בכך יש כדי לשלול את סמכותו של בית המשפט להורות על התנאות הגשת תביעה
21 חדשה - קרי חידוש ההליך בתשלום ההוצאות.

22 אשר לכך, הנני סבורה ראשית, כי תנאי כאמור עולה בקנה אחד עם הוראות תקנה 41(ג)
23 לתקנות החדשות הקובעת:

24 "בית המשפט רשאי להתנות את מחיקת כתב התביעה בתנאים, ובין השאר, להורות
25 כי דיון בתביעה חדשה יימשך מהשלב שבו נמחקה התביעה הנוכחית."

26 במסגרת תקנה זו הוקנה לבית המשפט שיקול דעת נרחב, להתנות את הפסקת התובענה
27 בכל תנאי שהוא ובכלל כך גם התנאות הגשת התובענה החדשה בפסיקת ההוצאות – תנאי
28 העולה בקנה אחד עם הסיפא לתקנה ולפיה התובענה החדשה תמשך מהשלב בו נמחקה
29 התובענה הנוכחית. נוסף על כך, יפים לעניין זה לגישתי דברי חברי, כב' השופט גונטובניק
30 בת"א (מחוזי ת"א) 10965-12-19 עיאד גמל נ' המכללה האקדמית תל אביב יפו
31 (28.10.2021), אשר קבע, באשר להתנאות הגשת תביעה חדשה בתשלום ההוצאות אשר
32 נפסקו בעת הפסקת התובענה, כי:

33 "תנאי שכזה הולם, לטעמי, את רוח התקנות החדשות. אלה באות להבהיר כי הגשת
34 תביעה היא עניין רציני, שיש לבחון אותו מראש ובכובד ראש. ניהול הליך משפטי
35 מצד התובע לא יכול להיעשות באופן של "ניסוי וטעייה", כך שניתן יהיה להפסיק
36 את הדיון ולמחוק את התובענה ולהגיש תובענה חדשה ללא התחשבות נאותה
37 בהשלכות של ההתדיינות הקודמת. הגשת תביעה מובילה, בהכרח, לצורך של הנתבע
38 להוציא הוצאות לשם התמודדות עמה. שעה שהתובע יבקש למחוק את התובענה
39 לאחר שזו מצויה כבר בשלב מתקדם, עובר לבירור הראייתי, זכותו של הנתבע,

1 הנמצא בחוסר ודאות נוכח היעדר קיומו של מעשה בית דין, לקבל פיצוי בגין
2 ההוצאות שהוציא, ולדעת שתשלום זה יהיה תנאי לחידוש ההתדיינות. תנאי שכזה
3 יתמרץ אפוא תובעים לנהל את התובענה ברצינות בסיבוב הראשון, כמתבקש
4 וכמתחייב.

5 (ראו בדומה קביעת בית המשפט בת"א (מחוזי מרכז) 19793-02-17 פלוני נ' מדינת ישראל-
6 משרד העבודה והרווחה (18.06.2017), במסגרתה הורה בית המשפט על מחיקת התביעה
7 החדשה אשר הוגשה, הואיל ולא שולמו ההוצאות אשר נפסקו בעת הפסקת התובענה
8 הקודמת, מהטעם שתשלום ההוצאות כפי שנפסקו בעת הפסקת התובענה, מהווה חלק
9 מהתנאים להפסקת התובענה).

10
11 אשר על כן, הנני דוחה את בקשת רשות הערעור בכל הנוגע לשיעור ההוצאות אשר נפסק
12 והתנאת הגשת תביעה חדשה בתשלום ההוצאות ומקבלת את הבקשה וכן את הערעור
13 באשר לחיוב המבקש בהוצאות בגין מחיקת התביעה שכנגד.

11. תיקון כתב ההגנה;

16 כפי שהקדמתי וצינתי לא מצאתי להתערב בקביעת בית המשפט קמא באשר לתיקון כתב
17 ההגנה. אשר לכך, אפתח ואדגיש כי בהתאם להלכה הפסוקה רק במקרים חריגים תתערב
18 ערכאת הערעור בהחלטות הנוגעות לתיקון כתב טענות. זאת, לאור שיקול הדעת הנרחב
19 המחסור לערכאה המבררת באשר לסדרי הדין ואופן ניהול ההליך (ראו לדוגמא - [רע"א](#)
20 [4321/22](#) ריץ' אנד רויאל שוקי הון בע"מ נ' ביטוסי בע"מ (13.09.2022), בסעיף 14 לפסק
21 הדין והאסמכתאות שם (להלן: "[עניין ריץ' אנד רויאל](#)") ; [רע"א](#) [6652/22](#) לאומית שירותי
22 בריאות נ' פלוני (14.11.2022), בסעיף 5 והאסמכתאות שם ; [רע"א](#) [6541/19](#) קופת חולים
23 לאומית נ' פלוני, (26.11.2019) ; פסקה 8 והאסמכתאות שם ; [רע"א](#) [5302/17](#) בית החולים
24 נצרת אי.מ.מ.ס. (האנגלי) נ' פלוני, (23.8.2017), פסקה 5 והאסמכתאות שם). הנני
25 סבורה כי המקרה דנן לא בא בגדר המקרים החריגים בהם יש מקום להתערב בשיקול
26 הדעת של הערכאה המבררת ובהתאמה הנני מוצאת לדחות את בקשת רשות הערעור לעניין
27 זה.

28
29 אשר לכך אפתח ואציין כי לאורך השנים גישת בתי המשפט בסוגיית תיקון כתבי טענות,
30 הייתה ליברלית, תוך שנקבע כי החלטה בדבר תיקון כתבי טענות מחייבת איזון בין מספר
31 שיקולים והתחשבות בהם ובכלל כך - באינטרס מבקש התיקון להעלאת טענה אמתית אל
32 מול אינטרס המשיב שיריעת הדיון לא תורחב שלא לצורך ; השלב הדיוני שבו מוגשת
33 הבקשה ; שיהיו אפשרי מצדו של מבקש התיקון בהגשת הבקשה ; אינטרס הציבור ביעילות
34 הליכים ואי הקצאת זמן שיפוטי יקר שלא לצורך ; והאפשרות כי היעדרות לבקשה תכביד
35 על ההליך ותוביל לסרבולו והארכתו (ראו לדוגמא - [ע"א](#) [5316/20](#) רמתיים צופים אגודה
36 החדית בע"מ נ' מדינת ישראל (4.4.2021), בפסקה 15 (להלן: "[עניין רמתיים](#)") ; [רע"א](#)
37 [7615/13](#) מובילי עטיה שבתאי בע"מ נ' מדינת ישראל - מינהל מקרקעי ישראל
38 (30.1.2014), פסקה 4 והאסמכתאות שם ; ת"א (תל אביב-יפו) 48185-03-22 ג'אן מרק
39 ויקטור ולנסי נ' דוד אזולאי (15/05/23), בפסקה 11 לפסק הדין).

1
2 בשנת 2018 הותקנו [תקנות סדר הדין האזרחי](#) החדשות, הקובעות בתקנה 46, באשר לתיקון
3 כתב טענות, כך:
4 "בית המשפט רשאי בכל עת להורות כי יתוקן כל עניין בכתב טענות או כי יצורף
5 בעל דין או יימחק שמו של בעל דין מכתב התביעה, לשם קיומו של הליך שיפוטי
6 ראוי והוגן, תוך התחשבות, בין השאר, בהתנהלותו של מבקש התיקון, השלב הדיוני
7 שבו מוגשת הבקשה, והמטרה שהתיקון המבוקש צפוי להשיג."
8
9 לאחר התקנת התקנות החדשות, נקבע בפסיקה כי התקנות החדשות צמצמו במידה
10 מסוימת את הנסיבות בהן ייעתר בית המשפט לבקשות לתיקון כתב טענות, משנקבע
11 במסגרתן כי כתב הטענות יתוקן רק: "לשם קיומו של הליך שיפוטי ראוי והוגן". עוד
12 הוכוון שיקול דעתו של בית המשפט משנקבע כי הוא מצווה לבחון את "התנהלותו של
13 מבקש התיקון, השלב הדיוני שבו מוגשת הבקשה והמטרה שהתיקון המבוקש צפוי
14 להשיג". בעניין רמתיים, נדרש בית המשפט לייחס בין הוראות התקנות הישנות לבין
15 הוראות התקנות החדשות, באשר לתיקון כתב הטענות וקבע, בפסקה 15 לפסק דינו:
16 "אציין כי התקנות החדשות מסמיכות אף הן את בית המשפט להורות על תיקון כתב
17 טענות בכל עת, וזאת "לשם קיומו של הליך שיפוטי ראוי והוגן, תוך התחשבות, בין
18 השאר, בהתנהלותו של מבקש התיקון, השלב הדיוני שבו מוגשת הבקשה, והמטרה
19 שהתיקון המבוקש צפוי להשיג" (תקנה 46(א) לתקנות החדשות). השוואה בין לשון
20 תקנה זו אל מול הנוסח של תקנה 92 לתקנות הישנות, מלמדת כי המטרה שלשמה
21 יתיר בית המשפט תיקון של כתב טענות, שונתה במידת מה בתקנות החדשות. כמו כן,
22 הותוו לבית המשפט שיקולים שעליו לקחת בחשבון בבואו להורות כן, וניתן להיווכח
23 כי אלו נלקחו מהפסיקה שפירשה את תקנה 92 לתקנות הישנות, כמובא לעיל (על
24 רקע זה הובעה הדעה כי מתקין התקנות לא התכוון לשנות מן הדין שנהג לפי התקנות
25 הישנות בנושא של תיקון כתבי טענות (יששכר רוזן-צבי הרפורמה בסדר הדין האזרחי:
26 מורה נבוכים 270 (2021) (להלן: רוזן-צבי))."
27
28 ביישמי ההתוויות כפי שנקבעו, לא מצאתי כי קיימת עילה המצדיקה התערבות בקביעות
29 בית המשפט קמא, אשר מכיר היטב את התיק, בחן את הטענות, שקל את מכלול השיקולים
30 הרלוונטיים לעניין ומצא כי אין להיעתר לבקשת התיקון.
31 בכלל כך, לא מצאתי כי נפלה כל שגגה בקביעת בית המשפט אשר בחן את הטענות אשר
32 מבוקש לתקן וקבע כי מדובר בטענות שלא זו בלבד שהן טענות עובדתיות חדשות, אלא
33 שהן טענות אשר ניתן היה להעלותן כבר במועד הגשת כתב ההגנה המקורי. לכך יש להוסיף
34 כי על פניו תיקון כתב ההגנה יהא בו כדי ל"רפא" פגמים בהם לקה כתב ההגנה המקורי
35 ובכלל כך - העדר פירוט כדבעי של טענות הקיזוז אשר טענו המשיבים. זאת ועוד, צודק על
36 פניו המשיב בטענתו ולפיה הבקשה הוגשה באיחור ולמצער בשיהוי ניכר בהינתן שהבקשה
37 הוגשה בניגוד להוראות תקנה 46 לתקנות בחלוף למעלה מ-60 יום ממועד הגשת כתב
38 הטענות האחרון והכל לאחר שהתקיימו לא פחות משלושה קדמי משפט וכן הוגשו ראיות
39 מטעם הצדדים (ראו עניין ריץ אנד דויאל בפסקה 17 לפסק הדין). לכל אלו יש להוסיף כי

1 לא מצאתי להתערב בקביעה ולפיה יהא בתיקון כתבי הטענות כדי לגרום לנזק למשיב, אשר
2 ימצא ביטויו הן בהתמשכות ההליך והן בחובה בהגשת כתב תשובה וראיות נוספות
3 ומעודכנות. אל מול זאת, ציין בית המשפט קמא בצדק - לא יגרם למבקשים נזק בהינתן
4 שלא יהא בדחיית הבקשה כדי לחסום את דרכם של המבקשים מהעלאת הטענות במסגרת
5 כתב תביעה אשר ממילא הצהירו כי בכוונתם להגיש.

6
7 12. אשר על כן, בקשת רשות הערעור נדחית, למעט בכל הנוגע לחיוב המבקש (יאסר אלעמור)
8 בהוצאות בסך 20,000 ש"ח בגין מחיקת התביעה שכנגד. בהינתן שהבקשה התקבלה באופן
9 חלקי - לא מצאתי לעשות צו להוצאות וכל צד יישא בהוצאותיו.

10
11 13. המזכירות תדוור את פסק הדין לצדדים.

12
13 ניתן היום, י' סיוון תשפ"ג, 30 מאי 2023, בהעדר הצדדים.

14
15 לימור ביבי

16
17
18
19
20